

Promijenjeno ponašanje – besciljno lutanje

Informacije za osobe u stambenom smještaju,
njihove obitelji i njegovatelje

Osobe koje imaju demenciju, često puta se ponašaju, razmišljaju i postupaju drugačije nego što su to prije činile.

Promjene koje se dešavaju u mozgu kod nekih osoba mogu djelovati na pamćenje i sposobnost snalaženja u prostoru.

Neke osobe koje znaju odlutati su vrlo nesmirene. Ponekad satima hodaju bez zaustavljanja, sve dok se potpuno ne iscrpe. Druge osobe pak znaju odlutati u neobično vrijeme - na primjer po noći.

Osobe koje odlutaju po noći mogu izgubiti tjelesnu težinu, pasti, izgubiti se ili uznemiravati druge osobe ulazanjem u njihov privatni prostor.

Što uzrokuje potrebu za lutanjem?

Nema jednostavnog odgovora. Osobe koje imaju demenciju često ne mogu objasniti što žele ili kako se osjećaju.

Možda hodaju da bi smanjile stres. To je možda znak da su uznemirene, zabrinute ili uplašene i da više ne znaju kako si pri tome pomoći.

Ako osoba s demencijom pokazuje tendenciju lutanja, možda ima određenih problema s kojima joj je potrebna pomoć. Ona na primjer može:

- imati bolove
- imati zatvor, infekciju ili dehidraciju
- patiti od nuspojava koje su posljedica uzimanja određenih lijekova
- biti uzrujana ili tjeskobna
- željeti napustiti mjesto na kojem se nalazi
- biti umorna ili imati poteškoća sa snom
- trebati na zahod, ali ne biti u stanju zatražiti pomoć
- nositi neudobnu odjeću.

Osobe koje imaju tendenciju odlutati mogu biti u potrazi za nečim, npr.:

- mogu pokušati zadovoljiti osnovne potrebe, npr. za hranom ili pićem, ili im je možda prehladno ili prevruće
- tražiti mjesto na kojem će se osjećati udobno
- tražiti člana obitelji ili voljenu osobu, poput roditelja, brata ili sestre, ili djeteta
- pokušavati se vratiti na poznato mjesto, poput svoje sobe ili vlastitog doma
- ponavljati radnje koje je obavljala u prošlosti, npr. pokušavati odlaziti na posao ili pokupiti djecu.

Skrb za osobu koja pokazuje tendenciju za lutanjem

- Budite mirni i pokušajte je umiriti.
- Potražite razloge za takvo ponašanje u prošlim životnim iskustvima oboljele osobe.
- Neke osobe su oduvijek uživale u šetnji i to žele nastaviti. Osigurajte im to mogu učiniti na siguran način.
- Većina osoba odluta uvijek u isto doba dana. Pustite ih da hodaju i hodajte uz njih.
- Ponudite im da se tijekom hodanja odmore.
- Predložite im neke druge aktivnostima.
- Kada prestanu hodati, ponudite im hranu ili piće i druge zabavne aktivnosti poput slušanja glazbe, da bi se malo odmorili.

Zajednički rad

Osobu koja boluje od demencije najbolje razumije njena obitelj i njegovatelj.

Poradite zajedno sa osobljem na razmjeni informacija. To će vam pomoći da sastavite individualni plan njege prilagođen osobi za koju je pripremljen.

Razgovarajte s osobljem o najprikladnijoj skrbi kod demencije.

Pitanja koja možete postaviti osoblju

- Jeste li provjerili da li je osoba u bolovima, ima li neku bolest ili infekciju?
- Postoji li plan koji će osoblju pomoći kontrolirati besciljno lutanje?
- Da li je dostupan specijalist za demenciju koji bi mogao biti uključen u plan njege?
- Postoji li plan što učiniti ako osoba slučajno napusti zgradu ili se izgubi?

Napomena: ove zdravstvene informacije sastavljene su isključivo u opće svrhe. Molimo vas, porazgovarajte s vašim liječnikom ili drugim zdravstvenim stručnjakom da biste potvrdili jesu li one prikladne i za vas.

Ako želite primiti ovu publikaciju u pristupačnom formatu, pošaljite email na: acqiu@dhhs.vic.gov.au

Odobrila i izdala Vlada Viktorije - Victorian Government, 1 Treasury Place, Melbourne.

© Država Viktorija, Department of Health and Human Services, lipanj 2016. ISBN 978-0-7311-6808-8

Dostupno na: <https://www2.health.vic.gov.au/ageing-and-aged-care/residential-aged-care/safety-and-quality/participating-with-consumers>